

راهبردهای مناسب افزایش پیوند خانه، مدرسه و جامعه؛ تأملی در تجربیات جهانی

سهراب محمدی پویا^{۱*}، یوسف ادیب^۲، احمد زارعی^۳

Received: 09/10/2019

Accepted: 20/08/2020

صفحات: ۳۳۶-۳۳۷

دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۷/۱۷

پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۵/۳۰

چکیده

پژوهش حاضر با استفاده از روش سنتز پژوهی به صورت نظام مند انتخاب و واکاوی محتوایی و مقوله بندی شد. در مرحله غربالگری، ۳۲ پژوهش دارای خصوصیات مرتبط انتخاب و بر اساس اصول تجمیع، واکاوی و بازآرایی داده ها ارائه شد. در بخش چارچوب نظری پژوهش ابعاد شش گانه پیشنهادی Epstein (2004) مورد استفاده قرار گرفت. در نهایت راهبردهای مناسب بر اساس هر یک از ابعاد شش گانه تشریح شد، به طوری که در بعد فرزند پروری، ایجاد مرکز کتابخانه ای برای والدین، برنامه های حمایت خانواده، مدیریت فضای مجازی با تشکیل کانال های مدرسه ای و برگزاری کارگاه های آموزش والدین، بعد ارتباط یابی؛ ایجاد کانال های ارتباطی شفاهی و رودررو، ارتباط یابی کتبی و اینترنتی، کارت های گزارش عملکرد دانش آموزان، به کارگیری یک رابط مدرسه/خانه، ایجاد اطلاع رسان، بعد مشارکت داوطلبانه، ارزیابی استعداد های والدین، تقویت باور پذیری در والدین داوطلب، دعوت از داوطلبان در رویداد های مدرسه، نظرسنجی سالانه، نظارت بر نحوه اخذ کمک های مالی و طرح ریزی یک برنامه منعطف، بعد یادگیری در خانه؛ شامل مجموعه ای از راهبردها از جمله آموزش تخصصی معلمان با محوریت یادگیری در خانه، آموزش تخصصی والدین با محوریت ارائه راهنمای تکالیف خانگی و تقویت رفتار تعاملی دانش آموز با محوریت ارائه تکالیف خانگی تعاملی، بعد تصمیم گیری، تشکیل سازمان والدین، تهیه چک لیست انتظارات والدین، تشویق والدین به مشارکت در فرصت های غیر رسمی، گزینش افراد انتخاب شده به عنوان نماینده اولیاء در اقوام و گروه های مختلف اجتماع، بعد همکاری با سازمان های اجتماعی؛ شناسایی سازمان های مرتبط با امور مدارس، دعوت از سازمان های اجتماعی، شبکه سازی مدارس، دسترسی به نقشه منابع اجتماعی از مهم ترین راهبردهای مشارکت والدین/مدرسه به شمار می رود.

کلمات کلیدی: راهبردهای مناسب، مشارکت، مدارس، والدین، اجتماع.

۱. دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۲. استاد برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۳. کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

مقدمه

با نگاهی به گذشته می‌توان دریافت که «آموزش» قدمتی به‌اندازه تاریخ بشر دارد. این سابقه تاریخی نشان از اهمیت امر آموزش و پرورش در دوران مختلف زندگی انسان دارد. به‌طوری که با مرور زمان بر نقش بی‌بدیل آن در راستای تحقق اهداف کشورها افزوده شده است؛ به‌عبارت‌دیگر آموزش و پرورش در تمام اعصار، همواره در زمره مهم‌ترین و اساسی‌ترین ارکان جوامع گوناگون قرار داشته است (Gohari, Jamshidi & Amin Bidakhti, 2014). چرا که نظام‌های تربیتی نقش تأثیرگذاری در رسیدن به اهداف حکومت در جوامع مختلف ایفاء می‌کند که به این دلیل در طول زمان همواره مورد توجه رهبران کشورها قرار گرفته است (Mohammadipouya, Goodarzi, Rahmati Najkarla'i & Sanaie Nasab, 2017). با این حال می‌بایست خاطر نشان شد که انتظارات از آموزش و پرورش در دوره‌های گوناگون متفاوت بوده است. به‌عنوان مثال؛ پس از اجباری شدن آموزش و پرورش در اواخر قرن نوزدهم که مقارن با تحولات صنعتی و افزایش نیاز به نیروهای تربیت شده بود. افکار دولت‌مردان و به طبع آن دست‌اندرکاران حوزه آموزش و پرورش رنگ و بوی متفاوتی از گذشته به خویش گرفت (Biabangard, 2010; quoted by Ebrahim Kafouri, Maleki & Khosravi Babadi, 2015: 51). اهمیت پرداختن به آموزش و پرورش تا جایی فزونی یافته است که تقریباً جوامع مختلفی که به دنبال توسعه و اصلاحات هستند، نقطه شروع حرکت را آموزش و پرورش می‌دانند (Saburi Khosroshahi, 2010: 154) و باور بر این است که آموزش و پرورش ابزار کلیدی توسعه انسانی، رشد اقتصادی، دموکراسی، تجاری‌سازی، حقوق بشر و ... است (Mohammadi, Hasani & Mohammadi, 2019: 33). این موضوع نشان دهنده نقش بی‌بدیل آموزش و پرورش در انتقال دانش و آماده‌سازی افراد برای زندگی آینده در عرصه‌های مختلفی اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، کاری و ... می‌باشد.

اما در سال‌های گذشته همواره در محافل علمی یا شخصی و اجتماع با یکسری گزاره‌ها نظیر؛ هر چه درس خواندم آخر اصلاً به کارم نیامد! رشته تحصیلی من ارتباطی با شغلم ندارد! ای کاش از اول آن قدر زمان و وقت خود را صرف کلاس و مدرسه - یا حتی دانشگاه - نمی‌کردم! اگر از ابتدا دنبال شغل دلخواهم می‌رفت هزینه تحصیل بر من فشار نمی‌آورد و اکنون متخصص شغلم بودم! مواجه شده که خود به مصداق تاختن ضربت تازیانه‌ای سهمگین بر افکار متخصصان، کنشگران و فعالان حوزه تعلیم و تربیت عمل نموده است. این سخنان و موضوعات عنوان شده همراه با نرخ پایین بهره‌وری نظام آموزش و پرورش از یک‌سو، همچنین دریافت سه کارت زرد و دو

بار استیضاح وزیر آموزش و پرورش از سوی نمایندگان مجلس در دوره‌های نهم و دهم طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ به دلایل متفاوت همچون: کاهش راندمان آموزش و پرورش و فقدان انگیزه کافی در بین دانش آموزان و معلمان (Navid Adham, 2012; IRNA press, 2016; quoted by Mohammadi, 2018: 29-28). پایه‌های شکل‌گیری سؤالات زیادی را فراهم آورده است. به‌راستی چرا افراد از تحصیلشان احساس خرسندی ندارند؟ کارایی آموزش‌های فراگرفته در زندگانی افراد کجاست؟ فارغ‌التحصیلان چیزی آموخته‌اند که جوابگوی نیاز امروزشان باشد؟ اگر چنین است یعنی فراموش کرده‌اند و بی‌انصافی می‌کنند؟ سؤالی حساس‌تر اینکه، به‌راستی آموزش و پرورش به چه شکلی عمل کرده است که افراد حاضرند به همین سادگی تلاش چندین ساله خود و پای میز نشستن را با چند ده روز آموختن یک حرفه‌ی صنعتی یا کاربردی به‌راحتی تاخت بزنند؟ حال باید از صاحب‌نظران که نظراتشان بر «پرواز از سرزمین مادری» استوار است، این موضوع را جویا شد: آیا نبایستی به‌قدری جدی‌تر برای رفع کاستی‌های این حوزه، قدم‌هایی حتی به میزان ارائه چند راهبرد برداشته شود؟

برخی از افراد وضعیت موجود را منبعث از فقدان مشارکت والدین با مدرسه در امر آموزش و پرورش دانش آموزان می‌دانند. به‌طوری که شاید به‌صراحت بتوان عنوان کرد که گفتمانی مبنی بر واگذاری کار تعلیم و تربیت به مدارس شکل گرفته است که به‌مثابه‌ی آن برخی والدین شانه‌های خود را از مسئولیت تعلیم و تربیت خالی می‌کنند. آنان بعضاً ابراز می‌دارند که آموزش و پرورش امری تخصصی است و معلمان متخصص آن به‌شمار می‌روند؛ اما به‌هنگام مشاهده رفتار نابهنجار فرزندان‌شان، انگشت اتهام را به‌سوی معلمان و عوامل مدرسه نشانه می‌روند (Shirbegi, 2016). این در صورتی است که یافته‌های پژوهش Woolley and colleges (2009) نشان می‌دهد که حمایت والدین و کنترل آموزشی آنان با پیامدهای تحصیلی ارتباط دارد. به‌طوری که مشارکت کلی والدین بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان اثرگذار است (Shirzadi Zavaragh, Mohajeran & Qalaei, 2017: 231). از سوی دیگر برقراری ارتباط و پیوند یادگیری دانش آموزان با محیط‌های زندگی و اجتماعی خارج از مدرسه اهمیت وافری پیدا کرده است. چرا که تنها منبع یادگیری دانش آموزان منوط به مدرسه نیست و می‌توان از محیط‌های اجتماعی بالأخص محیط خانواده و شبکه‌های دوستان (خارج از مدرسه) و شبکه‌های مجازی و ... به‌مثابه‌ی منابع اساسی یادگیری آنان یاد نمود. از سوی دیگر برخی بر این باورند که با توجه به تغییر و تحول سریع در عرصه اطلاعات، دانایی بشر، شتاب گرفتن جریان تولید دانش و همچنین جریان

منسوخ شدن دانش کنونی، بایستی در برنامه درسی بیش از گذشته به دنیای اجتماعی و نیازهای دانش آموزان توجه کرد (Mansouri, 2012). در واقع می‌توان از این موضوع در قالب اصل ارتباط با نیازها و مسائل از اصول معرفت‌شناسی تربیت یاد نمود. به‌طوری که منطبق بر شعار معروف پراگماتیسم‌ها مبنی بر آموزش دادن دانش آموزان نه موضوعات! (Peters & Hearst, 1970; quoted by Sajjadih & Mohammadi Pouya, 2017: 80) به نیازها، دغدغه‌ها، علایق و ... دانش آموزان در امر تعلیم و تربیت می‌باشد؛ به عبارت دیگر متناظر با اصل ارتباط با نیازها و مسائل از اصول معرفت‌شناسی تربیت - منتج از دیدگاه واقع‌گرایی سازه‌گرایانه - می‌بایست نیازهای درونی و مسائل پیرامونی معلم و شاگرد مورد توجه قرار گرفته شود؛ بنابراین باید فعالیت‌های تعلیم و تربیت ناظر بر نیازها و مسائل دانش آموزان باشد (Bagheri, 2008; quoted by Sajjadih & Mohammadi Pouya, 2017).

با این حال شواهد پژوهشی به‌مانند پژوهش Shirbegi et al (2015) نشان می‌دهد که متأسفانه آمار مشارکت والدین در مدارس کشور به شدت پایین است و به‌طور تقریبی هیچ‌یک از والدین مورد پژوهش آنان تعمداً در فرایند آموزشی مداخله نکره بودند. البته این موضوع می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد که ساختار نظام آموزشی کشور، اقتصاد خانواده، سطح تعامل خانواده، عدم شناخت اولیاء از اهداف و کارکردهای مدرسه، عدم شناخت والدین و ناتوانی آن‌ها در تطبیق با برنامه‌ها، عدم آگاهی والدین از پیامدها، نتایج احتمالی و فواید مترتب بر امر مشارکت در مدارس، مهارت‌های ارتباطی مدیران مدارس از جمله مهم‌ترین آن‌هاست (Sobhani Nejad & Youzbashi, 2013; Gohari, Jamshidi & Amin Beidakhti, 2015 and Jalili & Taheri, 2018). ناگفته نیست که موضوع ارتباط مدرسه با جامعه به مراتب وضعیت اسفناکی دارد و همکاری با اجتماع محلی در مدارس خیلی پایین است (Shahri., Shirbagi & Bolanhematan, 2019). البته به استثنای حوزه فنی و حرفه‌ای که کم‌وبیش با سازمان‌های برون‌سازمانی و مشاغل ارتباط دارد، شرایط نظام آموزشی در بعد ارتباط با جامعه مناسب نیست. در حالی که ارتباط و پیوند تعلیم و تربیت با دنیای دانش آموزان و زندگی آنان در خارج از مدرسه امری غیرقابل‌انکار به شمار رفته که تا حد زیادی انگاره‌ی ذهنی بسیاری از صاحب‌نظران را در گفتمان‌های متفاوت تحت‌الشعاع قرار داده است که البته این موضوع در دهه‌های گذشته موجبات تلاش‌های فراوانی را در بین متخصصان و علاقه‌مندان را در راستای تبیین و طراحی الگوهای متناظر با زندگی خارج از مدرسه برای دانش آموزان فراهم آورده است؛ که از جمله آنان می‌توان به الگوی اپستین اشاره

کرد. اپستین یکی از راه‌های افزایش همپوشانی و ارتباط آموزش با دنیای خارج از مدرسه را در گرو مشارکت والدین در مدارس می‌داند. چرا که در برخی از مواقع فقدان شناخت والدین از اهداف، کارکردهای و... مدرسه سدی در برابر ارتباط و همکاری بین خانواده و مدارس است که البته این در حالی است که حصول مشارکت واقعی منوط به آن است که خانواده در امور مدرسه درگیر شوند و مدرسه نیز در راستای برنامه‌های خود خانواده را به‌مثابه‌ی همراه و همیار ببیند (Behboodi, 2008: 65)؛ به‌عبارت‌دیگر با توجه به نقش حیاتی والدین در امر تعلیم و تربیت فرزندان خود، به دلیل آن‌که نخستین مربیان کودکانشان هستند که با ورود کودکان به مدارس به امتداد این نقش منجر می‌شود. در عین حال والدین با هدف دستیابی فرزندان به علم و آگاهی به حضور آنان در مدارس اهتمام می‌ورزند. در صورتی که اعتقاد بر این است بدون همکاری اولیا و مربیان نمی‌توان بر این مهم جامع عمل پوشاند (Imani, 2003; quoted by Balaghat, Epstein & colleges (2004). از این‌رو (Naqibzadeh, Ghaedi & Mahmoudnia, 2010). نیز در جهت حصول مشارکت والدین در مدارس بر ۶ موضوع فرزند پروری^۱، ارتباط یابی^۲، مشارکت داوطلبانه^۳، یادگیری در خانه^۴، تصمیم‌گیری^۵ و مشارکت با سازمان‌های اجتماعی^۶ اشاره دارد. بنابراین پژوهشگران حاضر در تلاش‌اند که با تأکید بر ۶ حیطه‌ی موضوعی مد نظر اپستین و همکاران، در راستای مشارکت والدین با مدارس در مسیر منسجمی در رابطه با تجربیات جهانی حرکت کنند؛ که در ادامه به ارائه توضیحات هر یک از ابعاد پرداخته خواهد شد. بعد اول: فرزند پروری؛ فرزند پروری یا اصطلاحاً سبک فرزند پروری در بردارنده‌ی روابط عاطفی و نحوه ارتباط کلی والدین با فرزندان است و عاملی مهم جهت تحول و یادگیری کودکان به شمار می‌رود (Bamrind, 1991; Hallinsein, 2004; quoted by Hemmati Alamdarlu, Hossein, 2014: 7). اولین بعد از ابعاد مشارکت والدین/مدرسه به فرزند پروری اختصاص دارد. به عبارتی برنامه‌های فرزند پروری به مجموعه راهنمای والدین، در راستای رشد مهارت‌های فرزند پروری، حمایت‌های خانوادگی و

1. parenting

2. communication

3. volunteering

4. learning at home

5. decision-making

6. Collaborating with the Community

فراهم آوردن شرایط یادگیری مناسب در خانه به منظور حمایت از یادگیری در تمام سطوح سنی و تحصیلی و کمک به مدارس در جهت فهم ریشه‌های فرهنگی همه اقوام و احترام به آن‌ها اشاره دارد (Epstein & colleges, 2004).

بعد ارتباط‌یابی؛ متناظر با ذی‌نفعی والدین در امر آموزش و پرورش دانش آموزان، آگاهی از برنامه‌های مدارس به موضوعی غیرقابل انکار در فرایند تعلیم و تربیت به شمار رفته که در صورت توجه به آن لزوم چگونگی و چیستی ارتباط مدارس با والدین وضوح بیشتری خواهد یافت. در عین حال سازوکارهایی که بر اساس ارتباط خانواده با مدرسه شکل می‌گیرد. خود با طرق مختلفی در فرایند آموزش و پرورش اثربخش خواهد بود. در وهله اول؛ به واسطه همین ارتباط معلم درک بهتری از شاگرد خود پیدا نموده و به طبع آن نیز احساس مسئولیت بیشتری در قبال وی خواهد داشت. همچنین از طرف دیگر دانش‌آموز نیز با توجه به ارتباط والدین خود با مدرسه، انگیزه بیشتری برای مدرسه رفتن پیدا خواهد کرد که در این صورت می‌تواند منجر به افزایش یادگیری در وی شود (Alborzi, 2003; quoted by Behboodi, 2008: 67). در این رابطه Epstein (2011) ارتباط یابی را به عنوان بعد دوم از ابعاد مشارکت والدین / مدرسه معرفی می‌کند. این بعد برقراری ارتباط با خانواده در مورد برنامه‌های مدارس و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را مد نظر قرار می‌دهد. سوم: مشارکت داوطلبانه؛ مشارکت والدین در مدارس عاملی مهم در چگونگی ادراک آنان از مدرسه به وجود خواهد آورد. چرا که بر طبق پژوهش‌های صورت گرفته در این زمینه، والدینی که در برنامه‌های مدرسه مشارکت می‌کنند در برابر والدینی که در این برنامه‌ها حضور نمی‌یابند، احساس مثبت‌تری نسبت به مدرسه و آموزش و پرورش فرزندان خویش دارند (Behboodi, 2008). از این رو با توجه به اینکه والدین دیگر به عنوان مخاطب صرف بودن در انجمن اولیاء و مربیان یا منبع تأمین هزینه‌های مدرسه نیستند، مشارکت والدین بر افزایش یادگیری دانش آموزان از طریق آشنایی با حرف‌گوناگون و زندگانی اجتماعی افراد تأکید دارد. مشارکت والدین در ذیل دو کارکرد رسمی و غیررسمی قابل تعریف می‌باشد. در معنای رسمی شامل آن دسته از فعالیت‌هایی است که والدین در مدرسه انجام می‌دهند؛ اما در معنی غیررسمی آن، مشارکت والدین به مجموعه فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود که در خانه صورت می‌پذیرد (Toston, 2013; quoted by Shirzadi Zavarq, Mohajeran & Qalaieh, 2017: 232).

اپستین مشارکت‌های داوطلبانه والدین در مدارس را در بعد سوم از ابعاد مد نظر خویش جای داده است. این بعد شامل مواردی همچون، ارتقاء آموزش جهت بکارگیری داوطلبانه مخاطبان در

مدارس و دیگر مکان‌ها، توانمندسازی مربیان جهت کار با والدین، فراهم کردن فعالیت‌های متناسب با نیاز مخاطبان و داشتن برنامه‌ریزی منعطف بین مدرسه/ خانه می‌باشد، Epstein & colleges (2004). چهارم: یادگیری در خانه؛ بعد چهارم از مشارکت والدین/ مدارس با موضوع یادگیری در خانه شناخته شده است. فعالیت‌های یادگیری در خانه به توانمندسازی والدین در محیط خانه جهت فعالیت با فرزندان خود در موضوعات علمی از جمله، تکالیف درسی، تعیین اهداف و دیگر فعالیت‌های مرتبط با برنامه تحصیلی دانش‌آموزان اشاره شده است (Epstein, Sanders, Hajizadeh & Van Voorhis, 2009). Simon, Salinas, Jansorn & Van Voorhis, 2009 به عبارتی در دنیای امروز (Hajizadeh and Karami (2014) در برنامه‌های درسی - که از آن به‌عنوان قلب نظام آموزشی یاد می‌شود (Muhammdipouya & Muhammdipouya, 2018) - بر نقش والدین به‌مثابه عنصری کنشگر در فرایندهای تعلیم و تربیت تأکید می‌شود و برنامه‌ای را که برای همراهی والدین دانش‌آموزان جایگاهی تدارک ندیده باشد را برنامه‌ای ناقص برمی‌شمارند. در اینجا لازم به ذکر است که «یادگیری در خانه»^۱ «آموزش در خانه»^۲ متفاوت بوده و نایبستی این مفاهیم را یکسان و مترادف به شمار آورد؛ زیرا مفهوم «آموزش در خانه» به والدینی اشاره دارد که فرزندان خود را در محیط خانه آموزش می‌دهند و به اعتقاد (Luffman 1998) این نوع آموزش زمانی جلوه می‌نماید که در آن بچه‌ها به‌جای مدارس خصوصی یا دولتی و ... در فرایند آموزش خودشان مشارکت نمایند؛ به‌عبارت‌دیگر در «آموزش در خانه» والدین مسئولیت تربیت فرزندانشان را بر عهده دارند و تنها به اینجا ختم نشده و والدین تا جایی فرا می‌روند که حتی ممکن است آنان دستورالعمل‌های برنامه‌های درسی خود را گسترش دهند (Fathi Vajargah, Khorasani & Rudi, 2012: 2).

بعد پنجم تصمیم‌گیری؛ خانواده یکی از کلیدی‌ترین و اساسی‌ترین ذینفعان حوزه تعلیم و تربیت در جای‌جای دنیا محسوب می‌شود؛ که در این زمینه برخی افراد نه تنها به احترام حضور آنان در عرصه تصمیمات نظام آموزشی بسنده نکرده است و با نظر به ذی‌نفع بودن والدین موضوع مشارکت در تصمیم‌گیری را امری حقوقی به شمار می‌آورند؛ به‌عبارت‌دیگر، تصمیم‌گیری به‌عنوان بعد پنجم از ابعاد شش‌گانه اپستین، اشاره به دخالت دادن والدین در فعالیت‌های تصمیم‌گیری مدارس دارد. به‌طوری که تصمیم‌گیران، خانواده را به‌عنوان مشارکت‌کننده‌ای فعال در عرصه تصمیم‌گیری، اداره و فعالیت‌های حمایتی در نظر می‌گیرند که البته آن‌ها از طریق مشاوران

1. Learning at Home

2. Homeschooling

مدارس، گروه‌های بهسازی و دیگر کمیته‌ها به این مهم نائل می‌شوند Epstein & colleges, 2004). • بعد ششم: مشارکت با سازمان‌های اجتماعی؛ باید به خاطر آورد که دیگر به‌مانند گذشته برنامه‌های درسی منوط به مدرسه نیست. به‌طوری که دیوارهای بلندبالای مدارس دیگر حصاری در برابر مسائل اجتماعی و جلوگیری از ورود موضوعات اجتماعی به مدارس به شمار نمی‌روند. موضوعات آموزشی تنها محدود به مفاهیم درسی و کتب نبوده و می‌بایست مسائل بیرون از مدرسه ارتباط تنگاتنگی با موضوعات نظام آموزشی داشته باشد؛ به‌عبارت‌دیگر انباشت ذهنی مطالب در نزد دانش‌آموزان کاری بیهوده به شمار می‌رود. پس به‌خودی‌خود مشارکت با سازمان‌های اجتماعی، امری مناسب جهت برآوردن تقاضای اجتماعی در رابطه با دانش‌آموزان دنیای حاضر محسوب می‌شود. بعد ششم از ابعاد مشارکت‌های والدین/مدارس بر مشارکت با سازمان‌های اجتماعی منطبق است. در واقع مشارکت با سازمان‌های اجتماعی اشاره به هماهنگی منابع و خدمات برای والدین، دانش‌آموزان و مدارس با گروه‌های اجتماعی نظیر، صاحبان مشاغل، ذینفعان آموزشی، سازمان‌های فرهنگی و مدنی، دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها دارد Epstein & colleges, 2004).

با نظر به آنچه گذشت می‌توان اذعان داشت که ارتباط و مشارکت فعال مدارس، والدین و جامعه یکی از اساسی‌ترین راهبردهای مطلوب در تحقق اهداف نظام‌های تعلیم و تربیت به شمار می‌رود که در (Document of Fundamental Transformation of Education, 2013) نیز بدان توجه شده است. به‌عنوان نمونه در فصل دوم و بخش بیانیه ارزش‌ها به موضوعاتی چون «زمینه‌سازی کسب شایستگی‌های پایه - با تأکید بر خصوصیات مشترک اسلامی-ایرانی و انقلابی، در راستای تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش‌آموزان در ابعاد فردی، خانوادگی و اجتماعی» کهجهت دستیابی به این موضوع و سایر موارد مشابه تنها در گرو مشارکت و هم‌افزایی مطلوب مدرسه، خانه و جامعه مسیر خواهد شد. اما متأسفانه شواهد و دریافت بازخوردهای میدانی مختلف از اطرافیان، جامعه و البته تجربه پژوهشگران نشان می‌دهد که در کشور ما مشارکت در این حوزه‌ها به‌خوبی مورد توجه و اهتمام قرار نگرفته است. با این حال ممکن است فقدان آشنایی لازم و مناسب مسئولان و دست‌اندرکاران نظام آموزشی با حیطه‌ها و فرایندهای جلب مشارکت اسباب ناکارآمدی در این مسیر را رقم زده است. از این‌رو پژوهش حاضر درصدد است که با تأملی در تجربیات جهانی با پاسخ به این پرسش که «راهبردهای مناسب افزایش پیوند خانه، مدرسه و

جامعه چیست؟» نسبت به شناسایی راهبردهای این حوزه اقدام کرده و از این طریق بتواند سیاست‌گذاران و مسئولان مربوطه را یاری رساند.

روش‌شناسی پژوهش

رویکرد پژوهش حاضر کیفی و روش مورد استفاده سنتز پژوهی است که «عملیاتی کردن این اصل است که علم، قابلیت تجمیع یا تراکم نظام‌مند دانش‌های تولید شده پیشین را دارد» (Chalmers, Hoedges & Cooper, 2002; quoted by Talaei & Bozorg, 2015: 96). در برخی از دسته‌بندی‌های از دو دسته اصلی سنتز پژوهی کیفی و کمی نام برده‌اند (Glass, 1976; quoted by Yousefi, Asareh & Hosseinikhah, 2019: 730). یاد Gough, Oliver & Thomas (2012) از سنتز پژوهی تجمیعی^۱ و سنتز پژوهی ترکیبی^۲ یاد می‌کند. سنتز پژوهی تجمیعی در همانند تغییر فیزیکی و سنتز پژوهی ترکیبی همانند تغییر شیمیایی در یک واکنش است. به طوری که در سنتز پژوهی تجمیعی پژوهش‌های انتخاب شده با هم جمع می‌شوند (Talaei & Bozorg, 2015)؛ به عبارت دیگر سنتز پژوهی تجمیعی شکل قیاسی دارند و ترکیب کردن مطالعات همگن را دنبال می‌کنند. دلیل استفاده از سنتز پژوهی تجمیعی - که شکل قیاسی^۳ دارد- در این پژوهش این بود که در ابتدا ابعاد مشارکت Epstein & colleges (2004) از بین برخی از مدل‌های این حیطه که توسط Greenwood (1991) و Griffith (1977)؛ Hickman & Grolnick, & Slowiaczek (1994)؛ Desimone (1999) و Griffith (1977) ارائه شده است، انتخاب گردید و تلاش شد که یافته‌های احصائی در ذیل ابعاد شش‌گانه مدل مذکور سنتز شوند. لازم به ذکر است که مدل اپستین به دلیل جامعیت و شمول و همچنین روزآمدی - در مقایسه با سایر مدل‌ها، مبنای انتخاب پژوهشگران قرار گرفت. از لحاظ جامعیت و شمول مدل مزبور دارای ابعاد گسترده‌تر نسبت به سایر مدل‌ها و دارای مبانی نظری قوی برای هر یک از ابعاد است. به طوری که کتاب منتشر شده توسط اپسین (۲۰۱۱) و سایر پژوهش‌های مرتبط وی دلیلی برای اثبات این ادعا است. همچنین از لحاظ روزآمدی - آخرین مدلی که در

1. Aggregative synthesis

2. Configurative synthesis

3. Deductive

رابطه با مشارکت والدین معرفی شده است - مدل ایشان است. از این رو در مرحله اول؛ معیارهای ورود به پژوهش مد نظر قرار گرفت. به طوری که حیطه جغرافیایی: سراسر دنیا، زبان گزارش‌ها: انگلیسی، نوع سند: در قالب نوشتاری (کتاب‌ها، مقالات، پایان‌نامه‌ها، گزارش پژوهشی و...) و غیر نوشتاری (سایت‌ها، نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای و...) بود. جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مانند School website, Google scholar, Elsevier, Science Direct از سال ۱۹۹۱ تا ۲۰۱۷ و با استفاده از کلیدواژه‌های parent involvement strategies, parenting, communicate, volunteering, decision making, learning at home and collaborate with community صورت گرفت. در ادامه و جستجوی اولیه ۷۳ مقاله، سند و ... به دست آمده بر اساس معیارهای انتخاب در پژوهش به ۵۷ مورد رسیدند. همچنین بر اساس کیفیت و مرتبط بودن موارد مراحل قبلی، تعداد ۳۲ سند وارد مرحله نهایی شدند. در مرحله نهایی نیز با بازخوانی مکرر و دقت نظر پژوهشگران سنتز جدید بر پایه ابعاد شش‌گانه (Epstein and colleged (2004) ایجاد شدند. جدول (۱) به تشریح مراحل انجام سنتز پژوهی در مطالعه حاضر می‌پردازد. و در جدول (۲) عناوین سنتز شده به تفکیک ابعاد مشارکتی اِپستین و شماره پژوهش‌های گزارش شده است.

جدول ۱. مراحل سنتز پژوهی

مرحله اول: تعیین جغرافیای پژوهش	مرحله دوم: غربالگری	مرحله سوم: کدگذاری	مرحله چهارم: سنتز تجمیعی
<p>در این مرحله معیارهای سه‌گانه جهت انتخاب پژوهش‌ها انتخاب گردید:</p> <p>الف) تعیین پارامترهای جستجو همانند تاریخ انتشار از ۱۹۹۱ تا ۲۰۱۷، حیطه جغرافیایی شامل سراسر دنیا، زبان گزارش‌ها، انگلیسی و نوع سند، در قالب نوشتاری (کتاب‌ها، مقالات، پایان‌نامه‌ها، گزارش پژوهشی و...) و سایت‌ها بود. در این مرحله تعداد ۷۳ سند یافت شد.</p> <p>ب) تعیین معیارهای انتخاب اسناد گردآوری شده مانند ارتباط با سوالات پژوهش و کیفیت پژوهش‌های انتخاب شده. پس از تعیین معیارها تعداد ۵۷ سند وارد مرحله بعد شد.</p> <p>پ) تعیین راهبرد جستجوی اسناد و پایگاه‌ها جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مانند School website, Google scholar, Elsevier, Science Direct با استفاده از کلیدواژه‌های parent involvement strategies, parenting, communicate, volunteering, decision making, learning at home and collaborate with community</p>	<p>در این مرحله فرایند غربالگری دو مرحله‌ای با هدف اطمینان از کیفیت اسناد وارد شده در مرحله اول صورت پذیرفت. بدین ترتیب ابتدا چکیده اسناد بررسی و سپس متن کامل مورد بررسی قرار گرفت. در مرحله دوم؛ به منظور بررسی محتوای اسناد - فعالیت‌های همچون الف) غربالگری درشت؛ تایید کلیت پژوهش‌ها با توجه به دو معیار "کیفیت" و "مرتبط بودن" (ب) غربالگری ریز؛ توجه به جزئیات اسناد صورت پذیرفت و در نهایت ۳۲ سند وارد مرحله نهایی شد.</p>	<p>در این مرحله، پژوهش‌های غربال شده، بر اساس ویژگی‌های آن‌ها همچون طرح و روش، سوالات و متغیرهای وابسته، نوع مداخله، جامعه و نمونه، روشهای گردآوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها، مرتب شدند. از اطلاعات گردآوری شده در این مرحله برای ارزیابی اسناد و مطالعات بر اساس معیارهای کیفیت و ارتباط استفاده شد. همچنین با توجه به ماهیت سؤال پژوهش حاضر، تعداد پژوهش‌ها و همچنین ناهمگنی در بین آن‌ها بالا بوده است. لذا از اطلاعات به دست آمده در این مرحله، جهت طبقه‌بندی و شناسایی زیر مقوله‌ها نیز استفاده شد.</p>	<p>سنتز تجمیعی به دنبال جمع کردن یافته‌های پژوهش‌های دست اول برای آزمون نظریه‌ها یا فرضیه‌ها است. این نوع سنتز که شکل قیاسی دارند به دنبال ترکیب کردن مطالعات همگن می‌باشد (Cough, Oliver & Thomas, 2012). در این مطالعه ابعاد ۶ گانه مشارکتی اِپستین به شکل قیاسی انتخاب گردید. و ذیل هر کدام از ابعاد - راهبردهای جلب مشارکت والدین سنتز گردید.</p>

جدول ۲. مفاهیم سنتز شده به تفکیک ابعاد مشارکتی اپستین و شماره پژوهش‌های مورد استفاده

ردیف	مضامین اصلی	مفاهیم احصاء شده	شماره پژوهش‌ها
۱	فرزندپروری	مرکز کتابخانه‌ای برای والدین، برنامه‌های حمایت خانواده، مدیریت فضای مجازی، تشکیل school networking، کارگاه‌های آموزش والدین	۱، ۳، ۶، ۷، ۲۷ و ۳۲
۲	ارتباط یابی	کانال‌های ارتباطی شفاهی و رودررو، ارتباط یابی کتبی و اینترنتی، کارت‌های گزارش عملکرد دانش‌آموزان، رابط مدرسه/خانه، ایجاد اطلاع‌رسان power school	۲، ۴، ۵، ۹، ۱۴ و ۱۸
۳	مشارکت داوطلبانه	ارزیابی استعداد‌های والدین با استفاده از پرونده شرح وضعیت و فرم مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین، تقویت باورپذیری در داوطلبان، دعوت از داوطلبان در رویدادهای مدرسه، نظرسنجی سالانه از داوطلبان، نحوه اخذ کمک‌های مالی و طرح‌ریزی یک برنامه منعطف، جلب مشارکت والدین / مدارس	۸، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۷
۴	یادگیری در خانه	آموزش تخصصی معلمان با محوریت یادگیری در خانه، آموزش تخصصی والدین با محوریت ارائه راهنمای تکالیف خانگی و تقویت رفتار تعاملی دانش‌آموز با محوریت ارائه تکالیف خانگی تعاملی	۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۰، ۲۵، ۲۸ و ۲۹
۵	تصمیم‌گیری	تشکیل سازمان والدین، تهیه چک لیست انتظارات والدین، مشارکت در فرصت‌های غیررسمی در مدرسه، گزینش افراد منتخب تصمیم‌گیری از همه گروه‌های قومیتی، اجتماعی و اقتصادی	۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۶
۶	همکاری با سازمان‌های اجتماعی	راهبرد شبکه‌سازی مدارس، تشکیل نقشه منابع اجتماعی، لایه کاوی سازمان‌های محیطی	۴، ۳۰ و ۳۱

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش بر اساس ابعاد ۶ گانه مشارکتی والدین/مدارس اپستین شکل گرفته است. در این تحلیل، ابعاد ۶ گانه به‌عنوان مضامین تحلیلی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. بر این اساس فرزندپروری، ارتباط یابی، مشارکت داوطلبانه، یادگیری در خانه، تصمیم‌گیری و همکاری با سازمان‌های اجتماعی به‌عنوان حوزه‌های تحلیل انتخاب شده‌اند که بر مبنای این ۶ آیتم راهبردهای مناسب برای جلب مشارکت والدین در مدارس معرفی شده است. در ادامه به بررسی هر کدام از مضامین بر پایه پژوهش‌های انتخاب شده می‌پردازیم. همچنین در برخی از ابعاد - به‌منظور جلوگیری از طولانی شدن حجم صفحات - نمونه‌هایی از راهبردهای مرتبط به‌طور تفصیلی‌تر و به شکل تصویر نمایش داده خواهد شد.

بعد ۱ فرزند پروری: کارکنان مدارس با ارتقاء مهارت‌های فرزند پروری والدین، زمینه را برای بهبود نگرش و رفتارهای مثبت و ایجاد یک محیط خانگی سالم برای فرزندان مهیا می‌سازند (Epstein, 2011). بر پایه یافته پژوهش‌های شماره ۱، ۳، ۶، ۷، ۲۷ و ۳۲ که در مرحله ۱ (تعیین جغرافیای پژوهش) و مرحله ۲ (غربالگری) انتخاب و در پژوهش حاضر مورد استفاده قرار گرفتند -

کدهای احصائی برای جلب حمایت و مشارکت‌های والدین / مدارس بر اساس بعد فرزند پروری شامل، ایجاد یک مرکز کتابخانه‌ای برای والدین^۱، برنامه‌های حمایت خانواده^۲، مدیریت فضای مجازی با تشکیل school networking و برگزاری کارگاه‌های آموزش والدین^۳ مشخص گردید (مرحله سوم). در مرحله نهایی بر اساس کدهای استخراج شده، گزارش ارائه شده است.

(۱) مرکز کتابخانه‌ای برای والدین: ایجاد یک مرکز کتابخانه‌ای برای والدین می‌تواند در یک فضای فیزیکی کوچک در داخل مدارس و یا در یک فضای مجازی تشکیل شود (parentresource.org/). ایجاد این فرصت در فضای مجازی مستلزم بهره‌مندی مدارس از اینترنت است که در عصر حاضر موضوعی دور از ذهن به شمار نمی‌رود. هدف از تشکیل (PRC) کمک به والدین جهت حمایت از فرزندان است. این کمک‌ها می‌تواند شامل اطلاع‌رسانی و راهنمایی در خصوص برنامه‌های پیش رو مدرسه، شناخت دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه و نیازهای والدین در حوزه فرزند پروری باشد. همچنین منابع مورد استفاده در (PRC) شامل انواع کتاب‌ها، برشورها، منابع آنلاین و راهنمای کمک درسی برای والدین و دانش‌آموزان است (parentresource.org). (۲) برنامه حمایت خانواده: برنامه حمایت خانواده یک کنش متقابل بین مدرسه، خانواده و فرزندان است (Weiss & Halpern, 1991). فرزندان که نیازمند حمایت همه جانبه از سوی والدین هستند و والدین که به‌تنهایی این مسیر را نمی‌توانند سپری کنند. برنامه‌های حمایتی خانواده از فرزندان و همچنین مدارس از خانواده متناسب با ماهیت سنی فرزندان می‌تواند متفاوت باشد (Weiss & Halpern, 1991). برای مثال، حمایت‌های متقابل در دوران ابتدایی می‌تواند بیشتر ماهیت عاطفی داشته باشد (Sheldon & Epstein, 2002) و در مقطع متوسطه این حمایت‌ها بیشتر معطوف به جنبه هدایت تحصیلی است (Sheldon & colleges, 2002).

پژوهش‌های صورت گرفته، دامنه‌ی متفاوتی را برای حمایت‌های متقابل متصور شده‌اند. برخی از پژوهش‌ها حمایت از سواد علمی والدین جهت مواجهه با مشکلات تحصیلی فرزندان را ضروری دانسته‌اند (Weiss & Halpern, 1991). (Sheldon & colleges (2002) در پژوهش خود حمایت از خانواده‌های دارای وضعیت اجتماعی - اقتصادی ضعیف به‌منظور ایجاد محیط خانگی مناسب برای فرزندان را از وظایف حمایتی مدارس عنوان نموده است. ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده‌ها به‌منظور فهم زبان مدرسه (Simon, 2001) و ارائه فعالیت‌های فوق‌برنامه (Simon, 2001) از دیگر برنامه‌های حمایتی متقابل ذکر شده است. (۳) مدیریت فضای مجازی با تشکیل school

1. parent resource center

2. Family support programs

3. parent workshop

networking: در یک دهه اخیر، عدم مدیریت فضای مجازی به عنوان یکی از آسیب‌های جدی خانواده‌ها جهت فرایند فرزند پروری مطلوب، عنوان شده است (Khodamradi, Saadat & Khodamradi, 2014). ایجاد school networking در سطح مدارس به منظور شبکه‌سازی بین مدرسه، خانواده و فرزندان به عنوان یک راه‌کار مقابله‌ای معرفی شده است (dryfoods, 2000). school networking در مدارس شامل هرگونه ابزار اطلاع‌رسانی بین عناصر سه‌گانه (مدرسه، خانواده و دانش‌آموز) همچون؛ وبسایت مدرسه، شبکه‌های ارتباط جمعی، تلفن همراه، SMS و ... اطلاق می‌گردد. هدف از تشکیل school networking کنترل و پالایش اطلاعات از سوی یک منبع اطلاعاتی موثق (مدرسه) به جامعه هدف (خانواده و دانش‌آموزان) می‌باشد (dryfoods, 2000). برگزاری کارگاه‌های آموزش والدین: کارگاه به معنی برگزاری نشست‌ها و جلساتی که بیش از یک جلسه در سطح مدرسه برگزار می‌شود، اطلاق می‌گردد (Epstein, 2011). یکی از موضوعاتی که والدین، معلمان، مدیران و حتی دانش‌آموزان را در سطح مدارس ما درگیر کرده است، موضوع تغییرات پی‌درپی برنامه درسی است (Zarei, Dehghani & Salehi, 2019). به طوری که، محتوا کتاب‌ها از سطح توانایی والدین بالاتر هست؛ و همان‌طور که معلمان و مدیران در پژوهش (Zarei et al (2019) اشاره داشتند به دلیل دشواری محتوا ارتباط والدین با دانش‌آموزان در تکالیف خانگی کمتر شده است و این موضوع کار را برای والدین دشوار کرده بود. لزوم برگزاری کارگاه‌های آموزشی جهت توجیه والدین از تغییرات برنامه درسی، قبل از شروع سال تحصیلی، برای موضوع فوق‌الذکر ضروری شناخته شده است (Park, Stoneb & Hollowayc, 2017).

بعد ۲ ارتباط یابی: مدارس می‌بایست کانال‌های ارتباطی شفاف بین والدین و کارکنان مدارس ایجاد کنند. از یک‌سو، این ارتباطات می‌توانند فرصت‌هایی را برای کارکنان مدارس ایجاد نماید. به طوری که آن‌ها می‌توانند سیاست‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌های خود، از جمله (برنامه‌های آموزش خانواده، نشست‌های انجمن اولیاء - مربیان، فعالیت‌های فوق برنامه) را به والدین انتقال دهند. از سوی دیگر، والدین می‌توانند با استفاده از ارتباطات دوطرفه مدرسه/خانه و خانه/مدرسه، در مورد یادگیری فرزندان مواد آموزشی و همچنین آگاهی از مراحل رشد آن‌ها را دریافت کرده و بازخوردهای خود در خصوص عملکرد کارکنان مدارس را به آن‌ها انتقال بدهند (Epstein, 2011). پس از غربالگری نهایی، پژوهش‌های شماره ۲، ۴، ۵، ۹، ۱۴ و ۱۸ برای بعد ارتباطی بر اساس معیارهای «کیفیت» و «مرتبط بودن» انتخاب گردید. بدین ترتیب؛ کدهای احصائی برای جلب حمایت و مشارکت‌های والدین / مدارس بر اساس بعد ارتباط یابی، شامل، ایجاد کانال‌های ارتباطی

شفاهی و رودرو، ارتباط یابی کتبی و اینترنتی، کارت‌های گزارش عملکرد دانش‌آموزان^۱، به‌کارگیری یک رابط مدرسه/خانه^۲ و ایجاد اطلاع‌رسان power school معرفی گردید. همچنین سنتز مورد نظر برای بعد ارتباط‌یابی در ادامه گزارش شده است.

(۱) به‌کارگیری دامنه‌ای از روش‌های ارتباط یابی از جمله، آگهی، یادداشت‌ها، بنر، علائم، خبرنامه، تقویم ماهانه از رویدادهای مدرسه، وب سایت^۳، پیام‌های متنی، ایمیل، استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای برقراری ارتباط دوطرفه مدرسه/خانه و خانه/مدرسه مناسب شناخته شده است (Henderson AL, Mapp, 2002). (۲) به‌کارگیری دامنه‌ای از روش‌های ارتباط یابی شفاهی و رودرو از جمله، تماس تلفنی به خانه، استفاده از پیام‌رسان خودکار تلفنی، انجمن‌ها، رویدادهای مدرسه [جشن تکلیف، جشن‌های ملی و مذهبی، عزاداری‌ها] برای برقراری ارتباط دوطرفه مدرسه/خانه و خانه/مدرسه مفید خواهد بود (dryfoods, 2000). (۳) کارت‌های گزارش عملکرد دانش‌آموزان: همه مدارس به‌منظور گزارش و توجیه عملکرد سالانه خود به کارت‌های گزارش نیازمند هستند. این کارت‌های گزارش به والدین و مربیان کمک می‌کند تا از عملکرد مدرسه، وضعیت یادگیری دانش‌آموزان، گذر از پایه تحصیلی و آمادگی دانش‌آموز برای ورود به دانشگاه و یا حرفه شغلی اطلاعات کافی کسب نمایند. (<http://reportcards.dpi.wi.gov/>). (۴) انتخاب یکی از اعضاء مدرسه به‌عنوان رابط مدرسه جهت برقراری ارتباط بین والدین و مدرسه مناسب خواهد بود (Epstein, 2011). (۵) ارائه خطوط ارتباطی برای دریافت نظرات و پیشنهادهای والدین در مورد فعالیت‌ها و برنامه‌های مدرسه و ایجاد ظرفیت در مدرسه برای پیگیری بازخوردها بین مدرسه/خانه پیشنهاد می‌گردد (Simon, 2001). نظر به فراهم بودن زیرساخت‌های اینترنتی در مدارس به‌کارگیری برنامه اطلاع‌رسان power school را می‌توان معرفی نمود:

الف) Power school به مدارس کمک می‌کند تا دانش‌آموزان، معلمان، مدیران و والدین دسترسی آسان‌تری را به یکدیگر داشته باشند. Power school به‌عنوان یک برنامه پایگاه اطلاعاتی، با قابلیت اجرا بر روی خدمت‌رسان‌های اینترنتی، فرایند مدیریت اطلاعات برای دانش‌آموزان و ارتباط یابی بین مدیران، معلمان، والدین و دانش‌آموزان را تسهیل می‌کند. در این سیستم اطلاع-رسان، هر یک از اولیاء دانش‌آموزان دارای یک پورتال جداگانه بوده که اجازه دسترسی به اطلاعات روز همچون حضور دانش‌آموز در مدرسه، نمرات درسی، توصیف تکالیف درسی، اعلامیه‌های مدرسه، سوابق تحصیلی دانش‌آموز و حتی پیام‌های شخصی از سوی معلمان را دارا هستند

1. Student Performance Report Card

2. liaison

3. Website home-school

پیام‌رسان power school را به همراه توضیحات آن نشان می‌دهد. (شکل (۱) نمونه پورتال PowerSchool Student and Parent Portal User Guide, 2015).

جدول ۳. نمونه پورتال پیام‌رسان

Attendance By Class												
Epi	Last Week			This Week			Course	Q1	Q2	Q3	Absences	Totals
	M	T	W	F	T	W						
1(A-B)		P	P		T		Biology * Scott, Paul E	-	3+	3+	A	2
2(A)					P		English I * Jungerson, James J	82.38	85.42	83.88	2	0
3(A)					P		World History * Smith, Gerald R	84.71	89.00	86.86	2	1
4(A)					P		Open Shop * Accardo, Mike	100	100	100	0	0
2(B)					P		First Aid * Pevak, Anthony	85.23	82.47	84.78	2	0
3(B)					P		Math * Earnst, Gordon E	84.87	81.94	83.74	2	1
4(B)	T				P		Phys Ed 10 * Aulisio, Stephen D	88.34	88.70	88.52	2	1
Attendance Totals											11	0

پرتال جامع علوم انسانی

نوار صفحات	توصیف
۱- پایه تحصیلی و حضور و غیاب	برای مشاهده پایه تحصیلی فعلی دانش‌آموز و حضور، کلیک کنید
۲- تاریخچه پایه تحصیلی	برای مشاهده تاریخچه پایه تحصیلی دانش‌آموز کلیک کنید
۳- تاریخچه حضور و غیاب	برای مشاهده تاریخچه حضور و غیاب در ترم جاری و قبلی کلیک کنید
۴- اعلان‌نامه‌های الکترونیکی	برای تنظیم اعلان‌های نامه الکترونیکی که می‌تواند بطور منظم دریافت کند، کلیک کنید
۵- نظرات معلم	برای مشاهده در گونه نظر معلم کلیک کنید
۶- اعلان‌های مدرسه	برای مشاهده خبرنامه فعلی مدرسه، کلیک کنید
۷- ثبت نام کلاس	برای ثبت نام در کلاس‌ها و مشاهده نرخ است‌های دوره کلیک کنید

در سنین دوم EXP نشان‌دهنده مقیاس نمره‌گذاری برای هر دانش‌آموز از ۱۰۰ تا ۱۶۹ می‌باشد.
 سنین سوم نشان‌دهنده حضور دانش‌آموز در هفته جاری و گذشته در کلاس درس می‌باشد.
 سنین چهارم نام هر درس به تفکیک معنی‌های آن را نشان می‌دهد. (بدیهی است در مقطع ابتدایی یک معلم مشترک وجود دارد)
 Q و Q۱ اشاره دارد به سوالات والدین از کادر مدرسه در مورد مسائل آموزشی فرزندان شما.
 Q۱ اشاره به ترم اول دانش‌آموز دارد.
 Q۲ اشاره به آخرین پایه تحصیلی دارد.

شکل ۱. نمونه پورتال شخصی والدین در سیستم اطلاع‌رسان power school

بعد ۳ مشارکت داوطلبانه: اصطلاح داوطلب اشاره دارد به هر کسی که از اهداف مدرسه و یادگیری و توسعه دانش‌آموزان به هر شیوه‌ای، در هر مکانی و یا در هر زمانی حمایت می‌کند (Epstein, Sanders & Simon, Salinas, Jansorn & Van Voorhis, 2009:3). بر پایه غربالگری صورت پذیرفته در مرحله اول تحلیل یافته‌ها، پژوهش‌های شماره ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۷ بر اساس معیارهای «کیفیت» و «مرتبط بودن» بر اساس بعد مشارکت داوطلبانه انتخاب گردیدند. کدهای احصائی شامل؛ ارزیابی استعدادهای والدین با استفاده از پرونده شرح وضعیت^۱ و فرم

1. Volunteer skills bank

مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین^۱، تقویت باورپذیری در داوطلبان، دعوت از داوطلبان در رویدادهای مدرسه، نظرسنجی سالانه از داوطلبان، نحوه اخذ کمک‌های مالی و طرح‌ریزی یک برنامه منعطف^۲ استخراج گردید. در نهایت سنتز مورد نظر برای بعد مشارکت داوطلبانه به شرح زیر گزارش شده است. (۱) ارزیابی استعدادهای والدین و راه‌هایی که والدین و خانواده‌ها می‌توانند با مدارس و اولیاء مدارس مشارکت داوطلبانه داشته باشند (Dry foods, 2000). فهرست بندی استعدادها و نیازهای والدین جهت مشارکت داوطلبانه در مدارس می‌تواند با راهبردهایی همچون، تشکیل یک پرونده شرح وضعیت و مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین انجام پذیرد:

الف) پرونده شرح وضعیت را هم می‌توان به صورت دستی و هم اینکه به صورت اینترنتی تشکیل داد. به این ترتیب، هر یک از داوطلبان می‌توانند با ورود به پورتال شخصی خود در وبسایت مدرسه، با تکمیل پرونده شرح وضعیت زمینه‌های مورد علاقه خود در جهت کمک به مدرسه را مشخص سازند و یا در صورت عدم دسترسی به اینترنت، می‌توانند به صورت دستی این کار را انجام دهند؛ بنابراین، مدارس می‌بایست با آگاهی از استعدادهای هر یک از والدین شرایط مشارکت داوطلبانه را در برنامه‌های مدارس و فعالیت‌های دانش‌آموزان برای داوطلبان مهیا سازند (<http://www.nevictoria.skillsbank.com.au>). شکل (۲) نمونه پرونده شرح وضعیت والدین را نشان می‌دهد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1. Parent Liaison Documentation Information

2. flexible program

شکل ۲. نمونه پرونده شرح وضعیت

ب) مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین: روش دیگری که مدارس می‌توانند به اطلاعات والدین جهت مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه مدرسه دستیابی پیدا کنند، استفاده از فرم مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین می‌باشد. مدارس با استفاده از این فرم می‌توانند ضمن اطمینان از محرمانه ماندن اطلاعات والدین، به اطلاعات شخصی والدین، اطلاعات دانش‌آموزان تحت حمایت داوطلب، پایه تحصیلی دانش‌آموز و زمان حضور داوطلب در مدرسه دستیابی داشته باشند (<http://www.carrollwooddayschool.org/>). شکل (۳) نمونه فرم مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین را نمایش می‌دهد.

فرم مشارکت داوطلبانه در مدارس
فرم مستند سازی اطلاعات مشارکتی والدین

نام: _____

مدرسه: _____

شماره تلفن: _____

من پدر/مادر/پدربزرگ/مراقب دانش آموز:

نام کودک: _____ پایه تحصیلی: _____

نام کودک: _____ پایه تحصیلی: _____

نام کودک: _____ پایه تحصیلی: _____

من تمایل به کار با این پایه ها را دارم:
(شما می توانید هر تعداد پایه را به دلخواه انتخاب نمایید)

پایه	۱	۲	۳	۴	۵	۶
	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲

لطفاً دور روزهایی که در دسترس هستید را خط بکشید:

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه
صبح	صبح	صبح	صبح	صبح
بعدازظهر	بعدازظهر	بعدازظهر	بعدازظهر	بعدازظهر

ملاحظات: _____

محرمانه ماندن اطلاعات: _____

بررسی سوابق کفتری: _____

شکل ۳. نمونه فرم مستندسازی اطلاعات مشارکتی والدین

۳) تقویت باورپذیری نسبت به مشارکت در والدین: اگر والدین از نحوه‌ی مشارکت و نیاز به آن اطمینان حاصل نمایند و بدانند که ارائه مشارکت آن‌ها مستمر و جدی است قطعاً از انجام آن مضایقه نخواهند کرد؛ اما چنانچه این گمان برای آنان حاصل شود که موضوع مشارکت فقط در زمان‌هایی خاص، آن‌هم برای رفع نیازهایی معین انجام می‌گیرد، باور مشارکت در آنان به صورت جدی ایجاد نخواهد شد (Simon, 2001). ۴) دعوت از والدین داوطلب در جشن‌ها، رویدادهای ورزشی، انجمن‌ها جهت نشان دادن استعدادهای خود؛ برای مثال، یکی از والدین که کارشناس بهداشت محیط است، ممکن است در زمینه سلامت محیط مدرسه خدمت کند، یا یکی از والدین که مسئول موسسه فرهنگی است، می‌تواند شرایط بازدید دانش‌آموزان از مؤسسات فرهنگی را فراهم سازد (Samara, 2015). ۵) نظرسنجی سالانه از همه والدین جهت شناسایی همه استعداد-های موجود، شناسایی زمان‌های خالی و موقعیت‌هایی که می‌توانند کمک کنند (Samara, 2015). ۶) نحوه اخذ کمک‌های مالی داوطلبانه به مدارس با مشورت اولیاء و توافق آن‌ها صورت پذیرد.

۷) طرح‌ریزی یک برنامه منعطف: برنامه‌های اتخاذ شده برای داوطلبان و مجمع مدرسه در خصوص رویدادهای قابل اجرا می‌بایست منعطف باشد (Epstein, 2011). برنامه‌ریزی منعطف توسط مدارس باعث جذب حداکثری والدین در مدرسه می‌شود (Boatwright, 2014). در ادامه به برخی روش‌ها جهت ایجاد برنامه‌ریزی منعطف در مدارس اشاره می‌گردد (Virginia Department of Education, 2010).

الف) طرح‌ریزی رویدادها و فعالیت‌های مدارس مثل، نشست‌های والدین / مربیان حتی‌الامکان پس از مدرسه و در اوقات بیکاری والدین انجام پذیرد. ب) شرایط حمل‌ونقل مناسب برای خانواده‌هایی که مسافت طولانی دارند در نظر گرفته شود. ج) ارتباط مداوم نسبت به بازخورد مثبت و یا منفی والدین نسبت به فعالیت‌های مدرسه حفظ گردد. د) برنامه‌ها و فعالیت‌های برگزار شده در مدرسه به صورت ضبط شده و یا فیلم در اختیار والدین غایب در جلسات قرار داده شود. ح) تعیین ساعت مشخص توسط مدیریت مدرسه برای تداوم ملاقات انفرادی مدیر / والدین و معلمان / والدین در نظر گرفته شود.

بعد ۴ یادگیری در خانه: مدارس می‌توانند والدین و دانش‌آموزان را در فعالیت‌های یادگیری در خانه مشغول کنند (Dixon, 2008). درگیر کردن والدین در تکالیف خانگی و یا دیگر فعالیت‌های مرتبط با برنامه تحصیلی می‌تواند احتمال اینکه دانش‌آموزان پیام‌های متناقضی را از سوی مدرسه و خانه دریافت کنند را کاهش دهد (Michael, Dittus & Epstein, 2006). پس از غربالگری نهایی، پژوهش‌های شماره ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۰، ۲۵، ۲۸ و ۲۹ مطابق با محدوده جغرافیایی مشخص شده انتخاب گردیدند. در مرحله بعد؛ کدهای احصائی برای جلب مشارکت والدین در مدارس بر اساس بعد یادگیری در خانه شامل؛ آموزش تخصصی معلمان با محوریت یادگیری در خانه^۱، آموزش تخصصی والدین با محوریت ارائه راهنمای تکالیف خانگی^۲ و تقویت رفتار تعاملی دانش‌آموز با محوریت ارائه تکالیف خانگی تعاملی^۳ استخراج گردید. در ادامه بر اساس کدهای احصاء شده، یافته‌های این بخش به شرح ذیل گزارش شده است. ۱) آموزش تخصصی معلمان با محوریت یادگیری در خانه: آموزش معلمان در جهت ارتقاء فعالیت‌های یادگیری در خانه می‌تواند آن‌ها را مجهز به اتخاذ راهبردهایی جهت کمک به دانش‌آموزان و والدین برای ایجاد یک وضعیت مناسب در فعالیت‌های یادگیری در خانه کند (Bailey, 2002). یکی از شیوه‌های آموزش معلمان برگزاری کارگاه‌های آموزشی با محوریت موضوعات زیر است:

1. teacher training focus on learning at home
2. homework Gide
- 3 . interactive homework

الف) یکی از نکات قابل توجه برای معلمان هنگام طراحی تکالیف خانگی توجه به نیازهای والدین و دانش‌آموزان است (Cooper & Valentine, 2001). از این رو، معلمان می‌بایست اطلاعات لازم در خصوص پیش‌زمینه‌های خانوادگی و علائق خانواده‌ها را با استفاده از چک‌لیست علائق جمع-آوری کنند. ب) کارگاه‌های آموزشی می‌بایست به ارتقاء مهارت‌های زبان‌شناختی در معلمان (معلمان باید قادر باشند تا واژگان جدید در سراسر برنامه درسی را به دانش‌آموزان انتقال دهند) کمک کند. پ) کارگاه‌های آموزشی می‌بایست با ارائه شواهد پژوهش در خصوص مشارکت والدین در تکالیف خانگی، معلمان را در این زمینه تقویت کنند. د) کارگاه‌های آموزشی می‌بایست به معلمان کمک کنند تا بتوانند یک دستورالعمل شفاهی یا کتبی جهت تکمیل تکالیف خانگی به دانش‌آموزان و والدین ارائه دهند (Cooper & Valentine, 2001).

۲) آموزش تخصصی والدین با محوریت ارائه راهنمای تکالیف خانگی: ارائه ایده و راه‌حل به خانواده‌ها در خصوص راه‌های کمک به فرزندانشان در فعالیت‌های یادگیری در خانه از جمله، تکالیف خانگی و دیگر فعالیت‌های مرتبط با برنامه تحصیلی دانش‌آموزان را شامل می‌شود (Davis, 1989). این ایده‌ها و راه‌حل‌ها را می‌توان به صورت کتابچه راهنمای تکالیف خانگی برای والدین تدوین کرد. برای مثال، برخی از شیوه‌هایی که والدین می‌توانند در تکالیف خانگی به فرزندانشان کمک کنند عبارت‌اند از (Epstein & colleges, 2004):

الف) والدین می‌بایست طوری وانمود کنند که تکالیف و آموزش فرزندانشان برای آن‌ها مهم است. این امر می‌تواند با استفاده از روش‌هایی همچون، تعیین یک زمان و مکان مشخص برای انجام تکالیف خانگی، حذف عوامل مزاحم در محیط یادگیری و ارائه امکانات و منابع موردنیاز برای انجام تکالیف خانگی از سوی والدین انجام گیرد. ب) نظارت بر روی تکالیف خانگی. این امر می‌تواند با روش‌هایی همچون، نظارت بر روی زمان صرف شده برای تماشای تلویزیون و بازی‌های ویدئویی و نظارت بر روی مراحل انجام کار فرزندانش و بازخورد به موقع صورت پذیرد. پ) با معلمان در مورد چگونگی انجام تکالیف خانگی صحبت کنید.

۳) تقویت رفتار تعاملی دانش‌آموز با محوریت ارائه تکالیف خانگی تعاملی: دانش‌آموزان می‌بایست تشویق شوند تا مطالبی که در کلاس درس یاد گرفته‌اند را برای والدین در خانه تشریح کنند (Cooper & colleges, 2001). یکی از راه‌های تشویق دانش‌آموزان جهت همکاری با والدین و بالعکس، طراحی و سازمان‌دهی تکالیف خانگی به صورت تعاملی است. تکالیف تعاملی یک اصطلاح برای نشان دادن عملکرد دانش‌آموزان در خانه است. در این فرایند معلمان می‌بایست تکالیف را طوری تدوین کنند تا علاوه بر دانش‌آموزان، والدین هم در تکالیف خانگی درگیر شوند (Cooper

(Epstein & colleges, 2001) برای فهم بهتر این موضوع یک نمونه از تکالیف تعاملی اقتباس شده از Epstein & colleges (2000) در شکل ۴ نمایش داده شده است. شکل (۴) نمونه تکالیف تعاملی آموزش میانگین یک مجموعه از اعداد را نمایش می‌دهد.

نمونه تکالیف تعاملی	
نام دانش‌آموز:	تاریخ:
<p>۱. تکلیف: این مثال را برای یکی از اعضای خانواده خود توضیح دهید.</p> <p>یادآوری: برای پیدا کردن میانگین یک مجموعه از داده‌ها: ۱. همه داده‌ها را با هم جمع کنید ۲. مجموع داده‌ها را تقسیم بر تعداد اعداد کنید ۳. در صورت نیاز به نزدیک‌ترین عدد کل گرد کنید</p> <p>داده‌ها: ۴، ۹، ۵، ۶، ۱۱</p> <p>جمع داده‌ها: $4+9+5+6+11$ (۵ مورد داده).</p> <p>تعداد کل تقسیم بر تعداد موارد داده‌ها: $35 \div 5 = 7$</p> <p>میانگین: ۷</p>	
<p>۲. دوباره تلاش کنید: به اعضای خانواده خود نشان دهید که چگونه این تکلیف را انجام داده‌اید.</p> <p>داده‌ها: (۷، ۱۳، ۲۳، ۳) جمع داده‌ها:</p> <p>تقسیم بر تعداد موارد داده‌ها:</p> <p>میانگین (پاسخ):</p>	
<p>۳. تمرین در جهان واقعی: حل این تمرین با یکی از اعضای خانواده به شما نشان خواهد داد که چگونه به این پاسخ رسیده‌اید؟</p> <p>۱. متوسط ساعت‌هایی که خانواده شما در طول روز خوابیده است را به یادداشت کنید.</p> <p>۲. داده‌ها: تعداد ساعت‌ها را بتویسید.</p> <p>شنبه: یکشنبه: دوشنبه: سه شنبه: چهارشنبه: پنجشنبه: جمعه:</p> <p>۳. میانگین را با جمع و تقسیم به دست بیاورید.</p> <p>۴. پاسخ: ..</p>	
<p>صفحه اختصاصی اولیاء - همکار مدرسه:</p> <p>خانواده عزیز</p> <p>لطفاً پاسخ خود را در زمینه انجام فعالیت‌های دانش‌آموز در موارد فوق را با ما در میان بگذارید. لطفاً هر کدام از جملاتی که از نگاه شما صحیح است را علامت بزنید:</p> <p>..... تکلیف محوله برای دانش‌آموز من قابل فهم بود.</p> <p>..... دانش‌آموز من توانست تکالیف را تکمیل کند.</p> <p>..... تکالیف محوله به من کمک کرد تا بدانم آنچه را که فرزندم در درس ریاضی یاد می‌گیرد.</p> <p>..... من به اطلاعات بیشتری در مورد اینکه چگونه می‌توانم از یادگیری بیرون از مدرسه حمایت کنم، نیاز دارم.</p>	

شکل ۴. نمونه تکالیف تعاملی آموزش میانگین یک مجموعه از اعداد اقتباس شده از Epstein & colleges (2000).

بعد ۵ تصمیم‌گیری: مدارس می‌توانند والدین را به‌عنوان یک مشارکت‌کننده در تصمیم‌گیری‌های مدرسه، فعالیت‌های مدرسه و فعالیت‌های مشاوره‌ای از طریق گروه‌ها، انجمن‌ها و سازمان‌های مختلف درگیر کنند. از سوی دیگر، والدین می‌توانند با قرار دادن تجربیات خود در اختیار مدارس آن‌ها را به اهداف خود نزدیک‌تر کنند (Epstein et al., 2009: 125). با دسترسی به تجربیات سایر مدارس و پس از غربالگری نهایی؛ پژوهش‌های شماره ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۶ به ادامه

فرایند تحلیل راه یافت. کدهای احصائی بر اساس بعد تصمیم‌گیری شامل؛ تشکیل سازمان والدین، تهیه چک لیست انتظارات والدین، مشارکت در فرصت‌های غیررسمی در مدرسه، گزینش افراد منتخب تصمیم‌گیری از همه گروه‌های قومیتی، اجتماعی و اقتصادی استخراج گردید. بر اساس کدهای احصائی یافته‌های این بخش به شرح ذیل گزارش شده است.

۱) تشکیل سازمان والدین: سازمان‌های والدین، اغلب شامل گروه‌های والدین و کارکنان مدرسه هستند که به‌طور منظم برای حمایت از اهداف مدرسه و منافع دانش‌آموزان، معلمان و والدین با یکدیگر ملاقات می‌کنند. هر مدرسه مسئول سازمان‌دهی و نگهداری سازمان والدین خود را دارد. انواع سازمان‌های والدین بر اساس میزان بهره‌مندی مدارس متفاوت است. از جمله می‌توان:

الف) سازمان‌های اولیاء / مربیان^۲، انجمن‌های اولیاء / مربیان^۳ و انجمن‌های مدرسه/ خانه^۴ را نام برد. ب) شوراها یا کمیته‌های مشورتی مدارس (برنامه درسی، امنیت و سلامت، کارکنان) برای همکاری با والدین یا نمایندگان والدین را نام برد. پ) ایجاد دفتر روابط والدین برای هماهنگی ارتباط بین مدرسه و والدین؛ ایجاد مراکز والدین در محله؛ سازمان‌دهی کنفرانس‌های توانمندسازی والدین در امور تصمیم‌گیری را نام برد (<https://dcps.dc.gov/page/parent-organizations>).

۲- تهیه چک‌لیست انتظارات والدین: مدارس می‌بایست انتظارات والدین نسبت به فعالیت‌های تصمیم‌گیری در فعالیت‌های مدرسه را شناسایی نمایند (www.detroiturc.org). عمده انتظارات والدین برای مشارکت در فعالیت‌های تصمیم‌گیری عبارت‌اند از: (www.detroiturc.org).

الف) قبل از اینکه در مدرسه تصمیم گرفته شود، والدین در جریان تصویب، اجراء نظارت و تجدیدنظر، آن قرار بگیرند. ب) والدین فرصت این را داشته باشند، بعد از اینکه تصمیم گرفته شد، بازخورد لازم را نسب به تصمیم گرفته شده ارائه دهند. پ) اگر والدین در تصمیمات دخالت نداشتند، سیاست‌ها و برنامه‌های پیش رو مدارس را با استفاده از منابع کتبی و شفاهی در اختیار آن‌ها قرار دهند. د) مدارس فرصت‌هایی را برای اشتراک تجربیات والدین با یکدیگر در نظر بگیرند. ج) متناسب با تخصص والدین؛ آن‌ها در فعالیت‌های تصمیم‌گیری دخالت دهند.

۳- تشویق والدین به مشارکت در فرصت‌های غیررسمی در مدرسه مانند، فعالیت‌های فوق‌برنامه، رویدادهای ورزشی، اعیاد ملی و مذهبی. ۴- گزینش افراد انتخاب شده به‌عنوان نماینده اولیاء از همه گروه‌های قومیتی، اجتماعی و اقتصادی (Costa & Faria, 2017).

1. parent organization

2. Parent/teacher organization

3. Parent/teacher Association

4. Home/school Association

بعد ۶ همکاری با سازمان‌های اجتماعی: همکاری با سازمان‌های اجتماعی به‌عنوان شناسایی و ادغام منابع و خدمات از جامعه به سمت تقویت برنامه‌های مدارس، برنامه‌های تدارکاتی برای خانواده و توسعه یادگیری دانش‌آموزان تعریف شده است (Costa & Faria, 2017). همکاری مدارس با سازمان‌های اجتماعی، می‌تواند به والدین کمک کند تا اطلاعات، خدمات، برنامه‌ها و منابع اجتماعی مفید را از این سازمان‌ها به دست آورند (UK Department for Children, Schools and Families, 2010). بر اساس غربالگری نهایی، پژوهش‌های شماره ۴، ۳۰ و ۳۱ مطابق با محدوده جغرافیایی مشخص شده وارد مرحله بعدی تحلیل یافته‌ها شدند. در مرحله بعد، کدهای احصائی برای جلب مشارکت والدین در مداری بر اساس بعد همکاری با سازمان‌های اجتماعی شامل، شناسایی سازمان‌های اجتماعی، شبکه‌سازی مدارس، تشکیل نقشه منابع اجتماعی، لایه کاوی سازمان‌های محیطی استخراج - و سنتز مورد نظر حول محور هر یک از کدها به شرح زیر گزارش شده است.

۱- مدارس می‌بایست سازمان‌های مرتبط جهت همکاری را بشناسند. به‌طور خاص، مدارس می‌توانند اطلاعات، منابع و خدمات را از سازمان‌های مرتبط محلی، کسب‌وکار، سازمان‌های فرهنگی و مدنی، سازمان‌های خدمات اجتماعی، سازمان‌های مذهبی، کلینیک‌های بهداشت، کالج‌ها و دانشگاه‌ها و سایر گروه‌های اجتماعی دریافت نمایند (U.S. Department of Education, 2014). ۲- مدارس می‌توانند فرصت‌هایی را برای دعوت از سازمان‌های اجتماعی در مدارس مهیا نمایند و یا از قابلیت‌های سازمان‌های بیرونی استفاده نمایند. برخی از این فرصت‌ها عبارت‌اند از: (Department of Health and Human Services, 2012).

الف) سازمان‌دهی نمایش استعدادها در مدارس که دانش‌آموزان برای جامعه انجام می‌دهند. ب) فروش کتاب و سایر کمک‌های مالی را در مدرسه سازمان‌دهی نمایند. پ) برگزاری مسابقات مختلف هنری، فناورانه و ... برای جلب حمایت‌های اجتماعی به سمت دانش‌آموزان د) بهره‌مندی از تخصص سازمان‌های اجتماعی در برگزاری کلاس‌هایی مثل، آگاهی از مواد مخدر، سلامت و ... ج) دعوت از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی جهت ارزیابی استعدادهای دانش‌آموزان و یا دیدار هفتگی، ماهانه و یا سالانه دانش‌آموزان از جشنواره‌های علمی - فرهنگی.

۳- مدارس می‌توانند با استفاده از راهبرد شبکه‌سازی مدارس^۱ امر همکاری‌های بین مدرسه‌ای را ارتقاء دهند. شبکه‌سازی مدارس همکاری بین چند مدرسه در سطح یک منطقه را در برمی‌گیرد. در این راهبرد ذینفعان آموزشی (معلمان، مدیران، والدین، دانش‌آموزان، متخصصان و...) به‌عنوان

1. School networks

مکانیسم‌هایی عمل می‌کنند که می‌توانند ظرفیت سازمانی را افزایش دهند. چراکه ذینفعان در سراسر شبکه به‌طور فعال در تلاش برای اصلاحات برنامه‌ها و سیاست‌های مدارس از طریق به‌کارگیری منابع سازمانی مناسب هستند (Wohlstetter, Malloy, Chau & Polhemus, 2003). ۴- مدارس می‌توانند با استفاده از راهبرد دسترسی به نقشه منابع اجتماعی^۱ به یک فهم روشن از منابع موجود اجتماعی برسند. نقشه منابع اجتماعی با اهدافی همچون، شناسایی منابع مدرسه به‌منظور تسهیل و رفع موانع یادگیری (پرسنل، برنامه‌ها، خدمات، بودجه، فن‌آوری، امکانات و غیره)، استفاده استراتژیک از منابع برای مقابله با موانع شناخته شده و جستجوی منابع اجتماعی برای کمک به مدارس بر اساس بعد همکاری با سازمان‌های اجتماعی شکل گرفته است^۲ (<http://www.eocaschools.org>).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر پرداختن به حلقه مفقوده نظام آموزشی کشور یعنی مشارکت و مداخله مدرسه، خانه و جامعه در تعلیم و تربیت دانش آموزان بود. بدین منظور برای برخورداری از کلاف منسجم و منظم، همچنین جلوگیری از بیراهه رفتن در موضوع پژوهش ابعاد شش‌گانه پیشنهادی Epstein et al (2004) مورد استفاده قرار گرفت. در واقع سعی پژوهشگران بر آن بود که در راستای این مهم به تجربیات جهانی رجوع شود و نمونه‌های به‌کارگیری یا معرفی شده در پژوهش‌های گذشته در قالب ابعاد شش‌گانه مشارکت والدین/مدرسه ذکر شود. شکی نیست که در دنیای امروز نقش خانواده به‌مثابه‌ی عاملی مهم در کیفیت مدارس به شمار می‌رود. این در حالی است که متأسفانه در کشور ما فقدان مشارکت مناسب والدین با نهاد مدرسه و جامعه یکی از کژکارکردهای نظام تعلیم و تربیت محسوب می‌شود. یافته‌های پژوهش Shirbegi et al (2015) به‌خوبی مؤید این موضوع است. آنان در پژوهش خود دریافتند که به‌صورت تقریبی هیچ‌کدام از والدین به‌صورت عمدی در فرآیند آموزشی مداخله نکرده و نیز شواهدی از هم‌فکری والدین جهت مشارکت گروهی مشاهده نشده است که البته ممکن است عدم اطلاع و آشنایی کافی با موضوعات مشارکت در این زمینه نقش ایفاء کرده باشد. بر این اساس پژوهش حاضر سعی

1. Community Resource Map

۲. مخاطبان می‌توانند برای دسترسی به اطلاعات بیشتر در مورد چستی و چگونگی اجرا Community Resource Map به سایت <http://www.eocaschools.org> مراجعه نمایند.

در شناسایی راهبردهای عملی این حوزه ناظر بر ابعاد مورد نظر اپستین دارد. یافته‌های پژوهش نشان داد که در زمینه فرزند پروری از ابعاد شش‌گانه اپستین و همکاران، راهبردهای مناسب همچون، ایجاد یک مرکز کتابخانه‌ای برای والدین، برنامه‌های حمایت خانواده، مدیریت فضای مجازی با تشکیل school networking و برگزاری کارگاه‌های آموزش والدین، بعد ارتباط یابی شامل مجموعه‌ای از راهبردهای ایجاد کانال‌های ارتباطی شفاهی و رودررو، ارتباط یابی کتبی و اینترنتی، کارت‌های گزارش عملکرد دانش‌آموزان، به‌کارگیری یک رابط مدرسه/خانه، ایجاد اطلاع‌رسان power school است. نکته ضروری این‌که برخورداری از نیروی‌های توانمند و با صلاحیت لازمه اجرای برنامه‌های راهبردی در ابعاد شش‌گانه مشارکت والدین و مدرسه به‌ویژه در ابعاد ارتباط یابی و ارائه برنامه‌های فرزند پروری به والدین محسوب می‌شود. این در حالی که مطابق اظهارات (Navid Adham, 2017) نزدیک به ۲۵۰ هزار نفر از افرادی که با فشار مجلس و دیگر بخش‌ها به استخدام آموزش و پرورش درآمده‌اند از صلاحیت‌های لازم معلمی برخوردار نیستند (Mossadegh, 2017: 46)، که آگاهی از آن به‌خودی‌خود می‌تواند به ارائه چشم‌انداز و ترسیم خط‌مشی مناسب در زمینه بهره‌گیری از راهبردهای مشارکت والدین/مدرسه کمک کند.

ناگفته نیست که با نظر به یافته‌های پژوهش (Shirbegi et al, 2015) اهمیت راهبردهای احصائی در ابعاد ارتباط یابی و تصمیم‌گیری بیش‌ازپیش جلوه می‌کند. چرا که آنان در پژوهش خود دریافتند والدین از لحاظ نظری به اهمیت مشارکت والدین در آموزش فرزندانشان واقف‌اند اما در عمل به دلایل مختلف چندان در این فرایند درگیر نیستند. به‌طوری‌که والدین ارتباط کمی با معلمان دارند و حتی از مشکلات آموزشی فرزندانشان نیز آگاهی کافی ندارند. به احتمال فراوان می‌توان فقدان ارائه سازوکارهای لازم را دلیل این موضوع دانست.

در زمان شیوع ویروس کرونا و تعطیلی مدارس دنیا - با خانه‌نشینی نزدیک به ۹۰ درصد دانش‌آموزان در اوایل آوریل ۲۰۲۰ - تبعات بی‌توجهی به ابعاد فرزندپروری و ارتباط یابی در زمان تعطیلی مدارس در کشور ما بیش از پیش نمایان شد. چرا که کشورهای که در حیطه‌های مشارکت وضعیت بهتری داشتند با آسیب‌های کمتری روبه‌رو شده اما در کشور ما خیل عظیمی از والدین - به‌استثنای والدینی که معلم هستند - از ارائه آموزش‌ها، خدمات یادگیری و اجرای برنامه‌های درسی ناتوان بودند و چنانچه آنان آموزش‌های لازم را در این زمینه دریافت کرده بودند،

می‌توانستند عملکرد بهتری در زمان تعطیلی مدارس داشته باشند. البته ناظر بر بعد ارتباطی یابی نیز همین بی‌توجهی مشکلاتی به دنبال داشته است. به طوری که وزارت آموزش و پرورش نزدیک به ۲ ماه پس از تعطیلی آموزش حضوری، شبکه اجتماعی دانش آموزان (شاد) را راه‌اندازی کرد و فقدان آشنایی معلمان، والدین و دانش آموزان با این شبکه و البته عدم پایبندی استفاده و حضور در بستر این شبکه از سوی برخی از مدارس غیرانتفاعی (Mohammadipouya, 2020)^۱ - به دلیل بهره‌مندی از برنامه‌های و امکانات مجازی خود - نشانه‌های آشفتگی عملکرد آموزش و پرورش کشور را برملا کرد.

یافته‌های نشان می‌دهد در بعد سوم که معطوف به مشارکت داوطلبانه بوده راهبردهایی نظیر؛ ارزیابی استعدادها و والدین با استفاده از پرونده شرح وضعیت و فرم مستندسازی اطلاعات والدین، تقویت باورپذیری در داوطلبان، دعوت از داوطلبان در رویدادهای مدرسه، نظرسنجی سالانه از داوطلبان، نحوه اخذ کمک‌های مالی و طرح‌ریزی یک برنامه منعطف می‌تواند در جلب مشارکت والدین و مدرسه مؤثر واقع شود. همچنین بر اساس یافته‌های پژوهش راهبردهایی همچون آموزش تخصصی معلمان با محوریت یادگیری در خانه، آموزش تخصصی والدین با محوریت ارائه راهنمای تکالیف خانگی و تقویت رفتار تعاملی دانش آموز با محوریت ارائه تکالیف خانگی تعاملی از جمله راهبردهای معطوف به بعد یادگیری در خانه به شمار می‌روند. با نظر به اینکه والدین به‌ندرت درگیر راهنمایی فرایند انجام تکالیف فرزندانشان می‌شوند (Shirbegi et al., 2015). البته فقدان تسلط و مهارت کافی والدین در حوزه یادگیری در خانه در دوران شیوع ویروس کرونا و با تعطیلی آموزش حضوری یکی دیگر از موضوعاتی بود که نه تنها چالش‌های نظام آموزش و پرورش را این زمینه را نشان داد بلکه ضرورت توجه به آن را قوت بخشید. از سوی دیگر با توجه به اینکه در سند تحول بنیادین اشاره شده که «آموزش و پرورش با مشکلات و چالش‌های جدی روبه‌رو است و برونداد آن در طراز جمهوری اسلامی ایران و پاسخگوی تحولات محیطی و نیازهای جامعه نمی‌باشد» Supreme Council of the Cultural Revolution, 2011; Quoted from

۱. پژوهشگران و علاقه‌مندان می‌توانند جهت مطالعه بیشتر در زمینه عملکرد و اقدامات سیاستی وزارت آموزش و پرورش در زمان شیوع ویروس کرونا و تعطیلی مدارس به گزارش سیاستی «آموزش و پرورش و کرونا؛ چالش‌ها، ارزیابی اقدامات، تحولات پساکرونا و سیاست‌های گذر از بحران» به قلم سهراب محمدی پویا در اردیبهشت ۱۳۹۹ مراجعه کنند.

ساحت اعتقادی، اخلاقی، عبادی- ارتباط با دیگران، ارتباط با نهادهای دولتی، ارتباط با نهادهای مدنی و اجتماعی، اخلاق شهروندی و ... - متناظر با ساحت اجتماعی و سیاسی - حفظ بهداشت زیستی، زیست‌بوم شهری، سلامت فردی و اجتماعی و... - متناظر با ساحت زیستی و بدنی- اخلاق اجتماعی، زیبایی ظاهری، سعه‌صدر، ارزش‌مداری و... - متناظر با ساحت زیبایی‌شناسی و هنری- حفظ و توسعه ثروت، اقتصاد و معیشت، پرهیز از اسراف و تبذیر و ... - متناظر با ساحت اقتصادی و حرفه‌ای- همچنین علم و فناوری، تفکر علمی و منطقی، حقیقت‌جویی و... - متناظر با ساحت علمی و فناوری است (Mohammadi Pouya, Salehi & Momivand, 2015: 71) که متأسفانه در عمل مشاهده می‌شود فقدان هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی منجر به کاهش احتمال دستیابی به اهداف نظام آموزش و پرورش را فراهم می‌آورد.

به‌طوری که مطابق با ساحت اعتقادی، اخلاقی و عبادی، پرهیز از دل‌بستگی به دنیا، همچنین با نظر به ساحت اقتصادی و حرفه‌ای پرهیز از اسراف و تبذیر فی‌نفسه دارای ارزش بوده و نظام آموزشی بایستی در حصول دانش آموزان به این خصلت‌های پسندیده تلاش کند. در صورتی که در برنامه‌های تلویزیونی با محوریت صداوسیما در عمل با حمایت از برنامه‌های تجمل‌گرایانه خلاف این موضوع را ترویج می‌کند؛ که به‌خودی‌خود دانش آموزان را در سردرگمی فرو برده و نظام آموزش کشور را نیز با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو می‌کند. با این حال بایستی عنوان کرد که قائل بودن به نقش ذی‌نفعی و ذی‌حقی والدین و اعتقاد به مشارکت دادن آنان در امر تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری‌های آموزشی، برخورداری از زیرساخت‌های مناسب الکترونیکی به‌ویژه در دوران شیوع ویروس کرونا، اتخاذ راهبردها و تدوین آیین‌نامه‌هایی اجرایی مشارکت داوطلبانه، واگذاری و پیگیری بخشی از تکالیف کلاسی به محیط خانه و پیوند برنامه‌های درسی با نیازهای واقعی و محیط خانگی دانش آموزان و البته تعیین دستورالعمل و تفاهم‌نامه‌هایی به‌منظور همراهی سازمان‌های اجتماعی دولتی و غیردولتی از جمله مواردی است که می‌تواند در حوزه الزامات اجرایی و سیاستی تحقق مشارکت خانه، مدرسه و جامعه از آن یاد کرد. از این‌رو انتظار می‌رود که با ترسیم و پایبندی به یک حکمرانی خوب جایگاه و وظایف هر یک از دستگاه‌های دولتی در قبال آموزش و پرورش به‌عنوان مهم‌ترین سازمان آموزش و تربیت نیروی انسانی آینده جامعه مشخص گردد به‌طور مثال در ترسیم الگوی هماهنگی دستگاه‌های مختلف می‌تواند از عنوان « آبشار

سیاستی» نام برد. در آبخار سیاستی تهیه و تدوین^۱، ابلاغ و اجرا^۲ و ارزیابی خطمشی^۳ نظام آموزش و پرورش در قالب یک بسته سیاستی دیده می‌شود که در آن نقش تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، نظارتی، اجرایی و حمایتی هر یک از دستگاه‌های مختلف نظام مشخص است و در این شرایط اهمال‌کاری هر یک از دستگاه‌ها در زمینه آموزش و پرورش ملموس و قابل مطالبه و پیگیری است. در نهایت با توجه به اینکه بسیاری از مؤلفه‌های سند تحول بنیادین بدون مشارکت مدرسه، خانه و والدین میسر نخواهد شد، به مسئولان و دست‌اندرکاران حوزه آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود که راهبردهای احصائی در پژوهش حاضر که مستخرج از تجربیات جهانی بوده را با رویکرد و نگاه به زمینه‌های بومی‌سازی آنان مد نظر قرار داده تا ان‌شاءالله بتوان شاهد اعتلای هر چه بیشتر نظام آموزش و پرورش بود. در پایان با توجه به یافته‌های پژوهش و ناظر بر شرایط و اقتضات کشور پیشنهادهایی ارائه می‌شود:

یکی از دلایل ناکارآمدی آموزش و پرورش کشور در ذیل ابعاد شش‌گانه مشارکت نبود زیرساخت‌های مناسب است که البته با شیوه ویروس کرونا و با تهیه و راه‌اندازی شبکه شاد تا حدودی موفقیت‌هایی حاصل شد، از این رو با توجه به کمبودها و نارسایی‌های شبکه شاد از جمله عدم ارتباط‌گیری شخصی و فردبه‌فرد معلم و دانش‌آموز، عدم ارتباط حضور والدین در بستر فضای شاد و ...، پیشنهاد می‌شود که مسئولان مربوطه با ارتقای امکانات نرم افزاری و تدارک فرصت حضور والدین در بستر شبکه شاد بتوانند برنامه‌های ارتباطی و یادگیری در خانه را دنبال کرده و به موفقیت‌هایی در این زمینه دست یابند.

پژوهشگران و علاقه‌مندان حوزه مشارکت مدارس، والدین و جامعه می‌توانند با تعریف پژوهش‌های جداگانه‌ای به ارزیابی وضعیت و دلایل فقدان موفقیت و بی‌توجهی نظام آموزش و پرورش در استان‌های مختلف نسبت به هر یک از ابعاد شش‌گانه پرداخته و با توجه به زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، ساختاری و ... استان مذکور به ارائه راهکار بپردازند. به‌طور نمونه در استان‌های صنعتی مبحث ارتباط با جامعه در قیاس با استان‌های دارای ظرفیت مذهبی، تفریحی و کشاورزی متفاوت خواهد بود و برنامه‌های ناظر بر ارتباط با جامعه نیز می‌تواند تفاوت‌هایی داشته باشد.

1. Policy formulation

2. Policy Implementation

3. Policy Evaluation

منابع

- Boatwright, A. N. (2014). *How school leadership develops parental involvement strategies with social capital in four South Carolina middle school*. A dissertation for the degree of doctor of philosophy in educational administration. University of South Carolina.
- Bailey, K. (2002). *What I learned from being TESOL president*. In Edge (ed.) (2002b), 32–39.
- Behboodi, H. (2008). *The Importance of Parental Participation in School Activities*. *Journal of Exceptional Education*, 87: 70-65. [in Persian]
- Belaghat, S.R., Naqibzadeh, M.A., Ghaedi, Y., & Mahmoudnia, A. (2009). *Investigating Parental Involvement in Schools as a Component of Democracy in Education*. *Family and Research*, No. 9: 126-101. [in Persian]
- Centers for Disease Control and Prevention. (2012). *Parent Engagement: Strategies for Involving Parents in School Health*. Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services.
- Costa, M., & Faria, L. (2017). *Parenting and Parental Involvement in Secondary School: Focus Groups with Adolescents' Parents*. *Paidéia*, 27(67), 28-36.
- Cooper, H. C., & Valentine, J. C. (2001). *Using research to answer practical questions about homework*. *Educational Psychologist*, 36(3), 143-153.
- Community-based participatory research (CBPR). *Received in Mar 27, 2019 21:49:40 GMT from World Wide Web* <http://www.detroiturc.org/>.
- Desimone, L. (1999). *Linking parent involvement with student achievement: Do race and income matter?* *The Journal of Educational Research*, 93(1), 11-30.
- Davis, B. (1989). *A successful parent involvement program*. *Educational Leadership*, 47(2), 19- 23.
- Dryfoos, J.G. (2000). *Evaluations of community schools: findings to date*. Washington, DC: Coalition for Community Schools.
- Dixon, S. R. (2008). *A study of parental involvement and school climate: perspective from the middle school*. A dissertation for the degree of doctor of philosophy. Texas A&M university.
- Epstein, J. L., Sanders, M. G., Simon, B. S., Salinas, K. C., Jansorn, N. R., & Van Voorhis, F. L. (2009). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action*. Thousand Oaks, CA: Corwin Pres.
- Epstein, J. L. (2011). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools, Second Edition*. Boulder, CO: Westview Press.
- Epstein, J. L., & Jansorn, N. R. (2004). *School, family, and community partnerships: Link the plan*. *Education Digest*, 69(6), 19-23
- Ebrahim Kafoori, K., Maleki, M., & KHosravi babadi, A. (2015). *The Study of the Influence of Klein's Curriculum Components on the 1st grade of High school studentsâ: Math Course Drop out: considering the viewpoint of the*

- curriculum counterparts*. Research in curriculum planning, 12, (44): 50-62. [In Persian]
- Grolnick, W.S., & Slowiaczek, M. (1994). *Parents' involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model*. Child Development, 64, 237-252. 003; 27(1): S6-S21.
- Greenwood, G. E., & Hickman, C.W. (1991). *Research and practice in parent involvement: Implications for teacher education*. The Elementary School Journal, 91, 279-288.
- Griffith, J. (1996). *Relation of parental involvement, empowerment, and school traits to student academic performance*. Journal of Educational Research, 90, 33-41.
- Gohari, Z., Jamshidi, L., & Amin Beidakhti, A.A. (2013). *Identifying Barriers to Parental Participation in Primary School Affairs in Semnan*. Two Quarterly Journal of Educational Planning Studies, 4 (7): 162-133. [in Persian]
- Henderson, A., & Mapp, K. L. (2002). *A new wave of evidence: The impact of school, family, and community connections on student achievement*. Annual synthesis. Austin, TX: National Center for Family and Community Connections with Schools, Southwest Educational Development Laboratory.
- Heydarpour, H., Sadeghzadeh-Ghamsari, A., & Sajjadi S. A. (2019). Comparative Analysis between Curriculum Guideline for Religion and Life Textbooks of the Upper Secondary Education, and Components of Islamic - Iranian Lifestyle. Qaie, 3 (4):35-66. [In Persian]
- Hemati Alamdarloo, G., Hosseinkhanzadeh, A.A., Arjmandi, M. S., Teymoori Asfichi M. M., & Taher, M. (2014). *The Role of Mothers' Parenting Style on Prediction of Behavior Problems in Preschool Children with Intellectual Disability*. Exceptional Education, 3 (125):7-16. [In Persian]
- Jalili, Z., & Taheri, M. (2018). *Innovation in Fundraising: Reflection on the financial Challenges of Public School Principals*, 8(1), 83-108. [In Persian]
- kodamoradi, T., sadat, F., & kodamoradi, T. (2014). *Investigating the impact use extent of virtual space on family values (The case study: high School teachers in Ilam State)*. Ilam culture, 15(44-45), 155-167. [In Persian]
- Michael, S., Dittus, P., & Epstein, J. (2007). *Family and community involvement in schools: results from the School Health Policies and Programs Study 2006*. Journal of School Health; 77:567-579.
- Mansouri, Z. (2012). *Investigating the types of student interactions related to the curriculum in cyberspace*, Master Thesis in Educational Psychology, Faculty of Humanities, Payame Noor University, Central Tehran. [In Persian]
- Mohammadi, F. (2019). *Educational Contradiction of Explicit Logic of Education Field (A Case Study: Iran Education Field)*. Journal of Curriculum Studies, 13(51), 27-56. [In Persian]
- Mohammadi, T., Hasani, R., & Mohammadi, M. (2019). *Teacher's Awareness and Attitude towards the Concepts and Commandments of the Fundamental*

- Transformation Document (FTD) of the Ministry of Education in Kurdistan Province*, Journal of School Administration, 7(4), 31-57. [In Persian]
- Mohammadi poya (bijnavand), F., salehi, A., & mounivand, F. (2015). *The Nahj-al-balaghe Content Analysis based on Educational sixth Dimensions of Fundamental Transformation Document of Education*. , 3(10), 63-81. [In Persian]
- Mohammadipouya, S., Goodarzi, H., Rahmati Najkarla'i, F., & Sanaie Nasab, H. (2017). *The Relationship between the Ideology of Curriculum and Educational Philosophy with the Teachers' Approaches of a Military Medical University in Tehran*. Mil Med, 19 (5): 467-460. [in Persian]
- Muhammdipouya, F., & Muhammdipouya, S. (2018). *Recognition and Prioritization of the Curriculum Ideologies of Medical Science Professors in the Area of the Six Curriculum Components*. J Med Educ Dev; 11 (31):85-96. [in Persian]
- Mossadegh, H. (2017). *Educational content of the education system, do's and don'ts*. Hekmataneh Magazine, 2 (11): 50-43. [In Persian]
- Parka, S., Stoneb, S.A., & Hollowayc, S.D. (2017). *School-based parental involvement as a predictor of achievement and school learning environment: An elementary school-level analysis*. Parent resource centers in school. Received in 27 Mar 2019 02:05:23 GMT from World Wide Web <http://parentresource.org/>.
- Parent Volunteer Handbook. Received from <http://www.carrollwooddayschool.org/uploaded/documents/volhb9-26-11.pdf>
- Parent organization in school. Received in Apr 1, 2019 02:30:59 GMT from wide world <https://dcps.dc.gov/page/parent-organizations>.
- PowerSchool Student and Parent Portal User Guide (2015). Received from https://ps1.goshen.k12.wy.us/public/help/how_to/ps9x_student_parent_portal_user_guide.pdf.
- Pahang, N., Mahdioun, R., & Yarigholi, B. (2017). *Investigating the Quality of Schools and Identifying Related Affecting Factors: A Mixed Method Research*. Journal of school administration, 5,(1): 173-193. [in Persian]
- Resource Mapping: A Toolkit for Education Communities. Received from <http://sss.usf.edu/resources/presentations/2011/FASSW/EOCA%20Wisconsin.pdf>.
- Student Performance report card. Received in 2 Apr 2019 19:45:17 GMT from World Wide Web <https://dpi.wi.gov/accountability/report-cards>.
- Samara, S.W. (2015). *Parent Involvement Practices of High Achieving Elementary Science Students*. A dissertation for the Degree of Doctor of Education. Walden University.

- Sheldon, S. B., & Epstein, J. L. (2002). *Improving student behavior and school discipline with family and community involvement*. Education and Urban Society, 35, 4-26.
- Simon, B.S. (2001). *Family involvement in high school: Predictors and effects*. NASSP Bulletin, 85, 8-19.
- Sajjadiyeh, N., & Mohammadipouya, S. (2018). *A Comparative analysis of the Content of Old and New Social Education Textbooks of Elementary 4th Grade base on Education Epistemological Principles*. Journal of Curriculum Studies, 12(47), 69-94. [in Persian]
- Shahri, A., Shirbagi, N., & Bolanhematan, K. (2019). *An Analysis of Families and Community's Involvement in The Schools' Educational and Administrative Processes Using "Overlapping Spheres of Influence" Model*. 7 (2) :167-210. [in Persian]
- Shirazi, R., & Ghaleei, A. (2017). *The mediating role of parental expectations and parental involvement in the relationship between expectations of teachers with academic achievement in third grade students in West Azerbaijan Province 94-95*. The Journal of New Thoughts on Education, 13(3), 229-249. doi: 10.22051/jontoe.2017.10166.1299. [in Persian]
- Shirbagi, N. (2016). *Examining the Concept of Participation and Involvement in Children's Education: A Reflection on Parents and Teachers' Perception*. Journal of Educational Sciences, 22(2), 21-54. doi: 10.22055/edu.2017.12529.1318. [in Persian]
- Sabori Khosro shahi, H. (2010). *Education in Globalization Period: Challenges and Needed Strategies to Face on*. Strategic Studies of public policy, 1(1), 153-196. [in Persian]
- Sobhani Nejad, M., & Yuzbashi, A. (2013). *Investigating the family barriers to the participation of students' parents in the affairs of secondary schools in Isfahan*. Teaching and learning research; 2 (3): 361-378 [in Persian]
- Talaa'e, E., & Bozorg, H. (2015). *The Necessity of Paying Attention to the Developmental and Educational Significance of Pre-School Years, as Indicated by Contemporary Research*. QJOE; 31 (2) :91-118. [In Persian]
- UK Department for Children, Schools and Families (DCSF). (2010). Review of best practice in parental engagement, (research report).
- US Department of Education. (2014). Strategies for Community Engagement in School Turnaround (Reform Support Network).
- Virginia Department of Education and the Center for Family Involvement at the Partnership for People with Disabilities at Virginia Commonwealth University. (2010). Tips and Strategies for Increasing Parent and Family Involvement in Virginia Schools (booklet).
- Volunteer skills bank. Received in Apr 1, 2019 00:28:33 GMT from World Wide Web <http://www.nevictoria.skillsbank.com.au/>.

- Wohlstetter, P., Malloy, C.L., Derrick, CH., & Polhemus, J. (2003). *What are we learning about...? LEA involvement in school networks*. Educational Policy, 17 (4), 399-430.
- Weiss, H., & Halpern, R. (1991). *Community-based family support and education programs: Something old or something new? New York City*: National Center for Children in Poverty (Columbia University).
- Yousefi, M., Assareh, A., & Hoseini Khah, A. (2019). *Exploration and Explanation of the Rationale of Project-Based Curriculum*. Technology of Education Journal (TEJ), 13(3), 727-744. doi: 10.22061/jte.2018.3704.1924. [in Persian]
- Zarei, A., Dehghani, M., & Salehi, K. (2019). *The Analysis of Parent Involvement Restrictions in Secondary School: A Phenomenology Study*. CSTP; 7 (14):71-96. [In Persian].

